תרגומה אביי במחיקתא. מה שהקשה בקונטרס לפי תשובת הגאונים גרלה דלתו פירכא היא דכי אם התנה עמו להולך ברגל לו לאבנים והולך סובין לו עולה ה"כ דאם יוסף יהא חייב: **סתם** ספינה בת תלתין כורין. משמע דתוספת אחד משלשים ואם כן מדתנא סתם לגמל משמע דמשא גמל כור וק' לריב"ם דבפ' מי שהחשיך (שבת ד' קנט:) אמר רב ירמיה מדפתי לדידי חזי לי דהוה טייענא דאוכלא כורא ואטענה כורא משמע דשאר גמלים אין טוענים כל כך אלא דהוא שהיה משוה וי"ל כדפ"ה התם דאטענה כורא למזונות אותו הדרך לבד שאר המשאות וכן גרלה דאין סברא שיוכל להאכיל לגמל אפילו ע"י אביסה כדי משלו בפעם אחת: **נימא** תנן סתמא דלא כר' מאיר. מדמי ליה אומן לשוכר דכי היכי דאומן הוי שומר שכר אע"פ שאינו נוטל שכר על המשמרה אלא שכר עורתו ה"נ שוכר הוי שומר שכר אף על פי שאינו נוטל שכר שמירה אלא כיון שנהנה ממנה בשכר שנותן: **דקא** יהיב ליה [טפי] פורתא הוי עליה שומר שכר. והוה מצי לאקשויי מי לא עסקינן דלא יהיב טפי פורתא אלא בלאו הכי פריך ליה שפיר: **דקא** תפיס ליה לאגריה הוי שומר שכר. וא"ת הא דתנן במתני' הלוהו על המשכון שומר שכר ודחיק לאשכוחי טעמא בגמ' דהוי שומר שכר כדשמואל לו כרב יוסף לימא טעמא דבהיא הנאה דתפיס ליה לאחויבי הוי שומר שכר וי"ל דהתם לא איתהני מלוה מידי דאין מרויח במה שהלוה ממה שלא היה מלוה ולא היה לו משכון וא"ת שוכר נמי בהיא הנאה דתפיס ליה לשכרו שנתן ליהוי שומר שכר וי"ל דאומן ולאי הוי שומר שכר במאי דתפיס לאגריה לפי שרוב אומנים עושין מלאכה בבית בעל הבית ואינם תופסים כלום בשכרם וזה שעושה בביתו ותפוס בכלי נהנה הרבה לכל שוכר אין לו הנאה שכל שוכרים תפוסים בדבר ששכרו דאין יכולין לעשות מלאכתן אם לא שיהא ברשותם:

הא

ששה עשרה שעורים חייב. הא שלשת קבין פטור? *תרגומה אביי במחיקתא. ת"ר אדם לכתף, אדריב לעריבה, כור לספינה שלשת בורים לבורני גדולה. אמר מר קב לכתף אם איתא דלא מצי ביה, בר דעת הוא, לשריה? אמר אביי בשחבטו לאלתר. רבא אמר אפילו תימא בשלא חבטו לאלתר, לא צריכא אלא לאגרא יתירא. רב אשי אמר יהוא סבור חולשא הוא דנקיט ליה. כור לספינה שלשת בורין לבורני גדולה. אמר רב פפא ש"מ סתם ספינות בת תלתין כורין, למאי נפקא מינה? למקח וממכר: **מתני'** כל האומנין שומרי שכר הן, וכולן שאמרו "טול את שלך והבא מעות" שומר חנם. "שמור לי ואשמור לך" שומר שכר. "שמור לי" וא"ל "הנח לפני" שומר חנם. הלוהו על המשכון שומר שכר, ר' יהודה אומר הלוהו מעות שומר חנם, הלוהו פירות שומר שכר, אבא שאול אומר רשאי אדם להשכיר משכונו של עני להיות פוסק והולך עליו מפני שהוא כמשיב אבידה: **גמ'** לימא מתניתין דלא כרבי מאיר דתניא משלם רבי מאיר אומר כשומר חנם, אפילו תימא אומר כשומר שכר. מאיר בההיא הנאה דקא שביק כולי עלמא ואגיר ליה לדידיה הוי עילויה שומר שכר, אי הכי שוכר נמי בההיא הנאה דקא שביק כולי עלמא ומגר ליה לדידיה הוי עילויה שומר שכר. אלא אפילו תימא ר' מאיר בההיא הנאה דקא יהיב ליה טפי פורתא הוי עילויה שומר שכר, שוכר נמי מי לא עסקי' דקא משוי ליה טפי פורתא. אלא אפילו תימא ר"מ בההיא הנאה דתפיש ליה אאגריה, דלא בעי למיעל ולמיפק אזוזי הוי עליה ש"ש איבעיא אימא דמחליף רבה בר אבוה ותני שומר כיצד משלם ר' מאיר אומר כשומר שכר רבי יהודה אומר כשומר חנם: וכולן שאמרו "טול את שלך והבא מעות" שומר חנם: *תנן התם אמר לו שואל שלח, ושלחה, ומתה חייב. זכן בשעה שמחזירה אמר רב חסדא לא שנו אלא שהחזירה בתוך ימי שאילתה אבל לאחר ימי שאילתה פטור. רב נחמן בר פפא וכולן שאמרו "טול את שלך והבא מעות" שומר חנם.

הא

גניבה ואבידה: פטור לו חייב: **רבי יהודה אומר כשומר שכר.** הואיל ולהאלתחו הוא אלגו אע"פ שנותן שכר פעולתו, ש"מ הוא דאי לא יהיב שכר הוי שואל וחייב באונסין הכתוב ליהיב ליה אגרא לא הוי שואל והוי ש"מ: **ר' מאיר אומר כשומר חנם.** דקא יהיב אגר מלאכתו ואינו נוטל שכר על שמירתו, ואומן למי לשוכר שלהנאת שכר אומנותו היה אצלו לא נוטל שכר פעולה: **דקא יהיב ליה טפי פורתא.** שאי אפשר לגמלם שכר קבלנות לשכר דמי פעולה שלא יטול יותר: **מי לא עסקינן דקא משוי ליה.** לאוזל מאחר משכירי בהמה מי לא אמר רבי מאיר נמי דהוי שומר חנם: **משוי.** ליישנא דמוזל ומשכיר בשוה כמו (מוכה דף נד:*) אשוי זביני (נעיל ד' נב.) ושוי לכרסיך: **ואיבעיא אימא.** לא נמי דמי אומן לשוכר קא מיתוקמא מתני' כרבי מאיר כדמחליף וכו', ומהדר לאוקמא כר' מאיר משום דסתם משנה ר"מ: **תנן התם.** לקמן בפרק השואל (ד' מה:) אמר לו השואל שלח אותה לי ביד עבדך לו שלוחך: **ושלחה ומתה.** כדרכה בדרך קודם שתיכנס לביתו: **חייב.** באונסים שמשנה שמסרה לשלוחו במלות השואל כתחייב השואל באונסיה **ואם לא אמר לו שלח** אלא המשאיל שלחה לו כשאמר לו זה "השאילני פרדך" אמר לו "הן" ונמנר ושלחה ומתה בדרך פטור: **וכן בשעה שמחזירה.** אם מסרה השואל ליד השליח להשיבה לבעלה ולא אמר המשאיל שלחה לי ביד פלוני ומתה חייב דלא קמה ברשותיה דמשאיל: **אלא שהחזירה בתוך ימי שאילתה.** שא"ל "השאילני עד זמן פלוני" והחזירה בתוך הזמן דהתם לא כליא שלחה עד דאתיא ליד בעלים: **אבל לאחר ימי שאילתה פטור.** ואפילו בביתו של שואל מתה משכלו הימים ליט שואל עליה: **וכולן שאמרו וכו'.** טעמא דגלי דעתיה שאינו חפץ להיות עוד שומר עליה:

הא

שש עשרה שעורים חייב. הא שלשת קבין פטור? *תרגומה אביי במחיקתא. ת"ר אדם לכתף, אדריב לעריבה, כור לספינה שלשת בורים לבורני גדולה. אמר מר קב לכתף אם איתא דלא מצי ביה, בר דעת הוא, לשריה? אמר אביי בשחבטו לאלתר. רבא אמר אפילו תימא בשלא חבטו לאלתר, לא צריכא אלא לאגרא יתירא. רב אשי אמר יהוא סבור חולשא הוא דנקיט ליה. כור לספינה שלשת בורין לבורני גדולה. אמר רב פפא ש"מ סתם ספינות בת תלתין כורין, למאי נפקא מינה? למקח וממכר: **מתני'** כל האומנין שומרי שכר הן, וכולן שאמרו "טול את שלך והבא מעות" שומר חנם. "שמור לי ואשמור לך" שומר שכר. "שמור לי" וא"ל "הנח לפני" שומר חנם. הלוהו על המשכון שומר שכר, ר' יהודה אומר הלוהו מעות שומר חנם, הלוהו פירות שומר שכר, אבא שאול אומר רשאי אדם להשכיר משכונו של עני להיות פוסק והולך עליו מפני שהוא כמשיב אבידה: **גמ'** לימא מתניתין דלא כרבי מאיר דתניא משלם רבי מאיר אומר כשומר חנם, אפילו תימא אומר כשומר שכר. מאיר בההיא הנאה דקא שביק כולי עלמא ואגיר ליה לדידיה הוי עילויה שומר שכר. אלא אפילו תימא ר' מאיר בההיא הנאה דקא יהיב ליה טפי פורתא הוי עילויה שומר שכר, שוכר נמי מי לא עסקי' דקא משוי ליה טפי פורתא. אלא אפילו תימא ר"מ בההיא הנאה דתפיש ליה אאגריה, דלא בעי למיעל ולמיפק אזוזי הוי עליה ש"ש איבעיא אימא דמחליף רבה בר אבוה ותני שומר כיצד משלם ר' מאיר אומר כשומר שכר רבי יהודה אומר כשומר חנם: וכולן שאמרו "טול את שלך והבא מעות" שומר חנם: *תנן התם אמר לו שואל שלח, ושלחה, ומתה חייב. זכן בשעה שמחזירה אמר רב חסדא לא שנו אלא שהחזירה בתוך ימי שאילתה אבל לאחר ימי שאילתה פטור. רב נחמן בר פפא וכולן שאמרו "טול את שלך והבא מעות" שומר חנם.

הא

סתם. תוספת סאה להשותן למשאו החמין: **חייב.** בבגיל הנפח: **הא שלשה קבין פטור.** כדרבא: **במחיקתא.** שטורין שהתליטו וכן (ה) (כפי') תשובת הגאונים אכל לדידי קשיא מה לי התליטו ומה לי לא התליטו והרי יש כאן נפח של לתך ושלשה קבין' וקתני פטור ולאביי נפח כמשאו להתא לאו התליטו נמי שטורין קלים הם ומחייב להו אביי משום ניפחא. אלא שמעתא החמור-לתך ומדידתן טפופות ט"ו סאין ולא מחוקות ומוקי לה אביי בט"ז מחוקות שהמחק = פחות ג' קבין ואין כאן אלא תוספת נפח שלש קבין של לתך טפופות. טפופות לא מחוק ולא גדוש: **מחוקות.** ריש"ם: **קב לכתף.** קב הוי תוספת לאדם הנושא בכתף ותייב המוסיף בקלקולו מכאן אתה למד שמשא אדם ביוני שלשים קב שהן חמש סאין דתנן תוספת החמור שלשה קבין שהן חצי סאה ומשאו לתך = ט"ו סאין אלמא תוספת = חמר משלשים במשא הוא ואשמועינן דאם הוסיף עליו קב חייב לנקמן פריך והרי הוא בן דעת, אי לא מצי ביה לשדייה אחרעא: **אדריב לעריבה.** לתך הוי תוספת למשאו ספינה קטנה: **כור.** הוי תוספת לספינה ביונית: **כשחבטו לאלתר.** לא הספיק לפרק המשא מעל כתפו עד שרבן בת תחת משאו: **בת תלתין כורין.** לריבה שתהא [גדולה ותהא] בכך הולכת על פני המים דהא תוספת אחד מל' הוא ומדקתני כור לספינה ש"מ ספינה בת שלשים: ה"ג ת"ר פפא ש"מ סתם ספינה וכו' למאי נ"מ למקח וממכר: **מתני' כל האומנין.** קבלנין המקבלין עליהן לעשות המלאכה בביתם: **שומרי שכר.** להתחייב בגניבה ואבידה ומעמא מפרש בגמרא: **וכולן שאמרו טול את שלך.** שכבר גמרתי' ומשמוליתו הבא מעות שאיני מעכבו לתופסו על שכרי הרי הוא מעתה ש"ת: **הלוהו.** מעות על המשכון: **שומר שכר.** שכר מלוה: **הלוהו מעות שומר חנם.** דליכ ליה לר' יהודה שכר מלוה לעניין דינא: **הלוהו פירות שומר שכר.** דדרך פירות להלקיב: **מוכר אדם להשכיר.** לאחריה: **משכונו של עני.** שבידו: **להיות פוסק עליו.** שכר: **והולך.** תמיד ופוחת מן החוב וגמרא מפרש לאיזה משכון קאמר: **גמ'** גניבה ואבידה: פטור לו חייב: **רבי יהודה אומר כשומר שכר.** הואיל ולהאלתחו הוא אלגו אע"פ שנותן שכר פעולתו, ש"מ הוא דאי לא יהיב שכר הוי שואל וחייב באונסין הכתוב ליהיב ליה אגרא לא הוי שואל והוי ש"מ: **ר' מאיר אומר כשומר חנם.** דקא יהיב אגר מלאכתו ואינו נוטל שכר על שמירתו, ואומן למי לשוכר שלהנאת שכר אומנותו היה אצלו לא נוטל שכר פעולה: **דקא יהיב ליה טפי פורתא.** שאי אפשר לגמלם שכר קבלנות לשכר דמי פעולה שלא יטול יותר: **מי לא עסקינן דקא משוי ליה.** לאוזל מאחר משכירי בהמה מי לא אמר רבי מאיר נמי דהוי שומר חנם: **משוי.** ליישנא דמוזל ומשכיר בשוה כמו (מוכה דף נד:*) אשוי זביני (נעיל ד' נב.) ושוי לכרסיך: **ואיבעיא אימא.** לא נמי דמי אומן לשוכר קא מיתוקמא מתני' כרבי מאיר כדמחליף וכו', ומהדר לאוקמא כר' מאיר משום דסתם משנה ר"מ: **תנן התם.** לקמן בפרק השואל (ד' מה:) אמר לו השואל שלח אותה לי ביד עבדך לו שלוחך: **ושלחה ומתה.** כדרכה בדרך קודם שתיכנס לביתו: **חייב.** באונסים שמשנה שמסרה לשלוחו במלות השואל כתחייב השואל באונסיה **ואם לא אמר לו שלח** אלא המשאיל שלחה לו כשאמר לו זה "השאילני פרדך" אמר לו "הן" ונמנר ושלחה ומתה בדרך פטור: **וכן בשעה שמחזירה.** אם מסרה השואל ליד השליח להשיבה לבעלה ולא אמר המשאיל שלחה לי ביד פלוני ומתה חייב דלא קמה ברשותיה דמשאיל: **אלא שהחזירה בתוך ימי שאילתה.** שא"ל "השאילני עד זמן פלוני" והחזירה בתוך הזמן דהתם לא כליא שלחה עד דאתיא ליד בעלים: **אבל לאחר ימי שאילתה פטור.** ואפילו בביתו של שואל מתה משכלו הימים ליט שואל עליה: **וכולן שאמרו וכו'.** טעמא דגלי דעתיה שאינו חפץ להיות עוד שומר עליה:

הא

עין משפט נר מצוה

מז א מיי' פ"ד מהלכות שכירות הלכה ז סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' שח סעיף ז:

סח ב מיי' שם הלכה ו סמג שם טוש"ע ח"מ סי' שיח סעיף ח:

סט ג מיי' שם הלכה ז טוש"ע ח"מ סי' שח סעיף ז:

ע ד מיי' שם הלכה ו סמג שם טוש"ע ח"מ סי' שיח סעיף ח:

עא ה ו מיי' שם פ"י מ"ז הלכה ג סמג עשין פח טוש"ע ח"מ סי' שו סעיף ח:

עב ז מיי' שם הלכה ב סמג שם טוש"ע ח"מ סי' שם סעיף ו:

עג ח מיי' שם פ"ב הלכה ח טוש"ע ח"מ סי' רלח סעיף ב: ט מיי' שם פ"י הלכה ח סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' עב סעיף ב:

ר"מ

עה י מיי' פ"ג מהלכות מלוה ולוה הלכה ח סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' עב סעיף ח:

עו כ מיי' פ"ח מהלכות שכירות הלכה ב סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' ש סעיף ח:

עז ל מיי' פ"ג מהלכות שלוה ופקדון הלכה ז סמג עשין לב טוש"ע ח"מ סי' שמ סעיף ה:

עח מ נ מיי' שם הלכה ב טוש"ע שם סעיף ה [רבינו חננאל דף קכב]:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה במחיקתא וכו' וכן פירש בתשובת הגאונים:

מסורת השש"ס

[שבת נב: וש"נ]

16 מחוקות = 15½ טפופות

נס זה שם

לקמן נב. שם: ב"ק מה: מז: שבועות מט:

נ"ל גניבה מעצמה [ונ"ל]

[ב"ק מה: מז: שבועות מט:]

[ב"ק מה: מז: שבועות מט:]

גליון השש"ס

רש"י ד"ה קב לכתף וקנ"ל לקמן פריך. מי' תשובת הגר"ם הלוי מח"מ סי' כ: מקורות של המאיר "קמו אות הכפ"ל

מצב טחפ"ל נאבא ד"ן בבוחר ואין דלו אחריות הקונה; מה מסמן סיום תקונת טעיתו:

1) עבא סיום תקונת הטעיה

2) בקונה

מצוה

ב' לשונות בגי' גם בבא (ביתם בלבני נכרקבה בבא בשלר דאשיה תקונת הטעיה בגיבא מתניא אחריות הטעיה)

א- מתיב

ב- אלא אין נמי תניא